

Izhaja vsaki dan.

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, Št. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 5. zvečer. — Cene oglasov 16 st. na vrsto petič; poslanice, smrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.) Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hraunilnični račun št. 652.841.

Rusko-japonska vojna.

(Brzobjavne vesti).

Poročilo iz Tokija.

LONDON 21. V petek so brzobjavili »Daily Telegraph« iz Tokija: Rusi se umikajo sedaj proti Harbinu in Japonci ne nadlegujejo Ruse na njih umikanju. Rusi, ki so se dne 15. t. m. južno od Tielinga borili proti Japoncem, so bili močni tri divizije. Zatrjuje se, da jim je zapovedoval sam Kuropatkin. General Kamimura, ki je vodil konjeniški oddelek, se je v bitki zelo odlikoval.

General Kuropatkin.

BEROLIN 21. »Lokal-Anzeiger« je priobčil vest iz Petrograda, da se v ruskih vojaških krogih meni, da je Kuropatkin zato prevzel poveljstvo prve armade, da se več ne povrne; izjavil je baje, da hoče umreti na bojišču.

Oddelek generala Rennenkampfa.

PETROGRAD 21. Z bojišča prihajajo zopet resne vesti. Sodi se, da se nahaja južno od Tielinga general Rennenkampf, od katerega ni že davno nobenih vesti, v trdovratnem boju z Japonci.

General Gripenberg.

BEROLIN 21. List »Lokal-Anzeiger« poroča iz Petrograda, da je general Gripenberg imenovan členom odbora za ranjene vojake. S tem imenovanjem je popolnoma odstranjen iz vojske. Sicer se v Petrogradu splošno graja postopanje Gripenbergovo, da je zapustil armado v Mandžuriji.

Japonsko posojilo.

LONDON 21. »Daily Express« poroča iz Takahashi: Japonski vladni komisar, ki je bil odposlan v London in New-York radi novega posojila, je izjavil, da mu ni znano, da najme Japonska posojilo v Berlinu.

Zaplenjen parnik.

TOKIO 21. (Reuterjev biro). Angleški parnik »Arberton«, ki je vozil premog v Vladivostok, so v soboto Japonci zaplenili.

Pogreznjene ruske ladije v Port Arturu.

HAMBURG 21. Važno poročilo prihaja iz Cuxhavena: Severno-nemškemu društvu za dviganje ladij je baje izrečeno podjetje, da dvigne pogreznjene ruske ladije v portarturski luki. Vse tozadevne dvigalne priprave odpeljejo v kratkem času v Port Artur. Govori se tudi, da se vrše pogajanja z danskimi društvom za dviganje ladij.

Zdravniki za rusko vojsko.

PETROGRAD 21. Glasom uradnih objav je za časa vojne dovoljeno, da se zdravniška mesta spopolnijo z dijaki medicine in slušatelji medicinskih ženskih kurzov in dopustiti tudi osebe, ki imajo diplome ino-

zemskih vseučilišč, ako so iste napravile tamkaj državni izpit, oziroma ako so vsaj prakticirale dve leti v bolnišnicah. Inozemski zdravniki, ki želé stopiti v rusko službo, morejo razum te izjave doposlati vrhnemu zdravniškemu nadzorniku še svoja spričevala o državnem izpitu in o eventualni praksi v bolnišnici.

Sestanek Witte-ja z londonskim japonskim odposlancem.

PARIZ 21. List »Matin« je priobčil nastopno izjavo, ki jo je baje podal japonski odposlanec v Londonu: Meseca januarja je bil Witte, predsednik ruskega ministerskega zbora v Berlinu. Neki odposlanec me je v njegovem imenu obiskal ter me vprašal, ako bi se hotel sestati z Witte-jem v kakem evropskem mestu, kjer bi se posvetovala o vprašanju glede sklepa miru. Odgovoril sem, da sprejemam ta predlog. Witte je pa odpotoval iz Berlina v Petrograd in od tega časa nimam nikakega poročila.

Dementi.

PARIZ 21. »Agence Havas« poroča iz Petrograda: Na merodajnem mestu so izjavili, da ne odgovarja dejstvom trditve Hajaši-ja, japonskega odposlanca v Londonu, češ, da je predsednik ministerskega zbora, Witte, prišel inicijativno, da bi se sestel s Hajaši-jem kje na kontinentu.

Dogodki v Rusiji.

PETROGRAD 21. Tajna policija je odkrila v Moskvi obsežno, pod vodstvom londonskega revolucionarnega odbora stoječo zaroto. Aretovanih je bilo 300 oseb, ki so na sumu, da pripadajo tej zaroti. Zasežena je bila tudi tajna zaloga bomb in orožja ter odkrita tajna tiskarna, v kateri so se tiskali proglasi revolucionarnih odborov.

Ogrska kriza.

BUDIMPEŠTA 21. Cesar je danes ob 10. uri predpoludne vprejel v avdijenci ministerskega predsednika grofa Tisza.

BUDIMPEŠTA 21. Grof Andrássy je danes obiskal Frana Košuta. Položaj je zelo resen. Sodi se, da se je misija grofa Andrássyja ponesrečila. Eksekutivni odbor združene opozicije ima popoludne zborovanje, katerega se udeležijo tudi grof Andrássy.

Brzobjavne vesti.

Julij Verne umira.

PARIZ 21. Pisatelj Julij Verne umira. Nemško-romunska trgovinska pogodba.

BUKAREŠT 21. Senat je vprejel trgovinsko pogodbo, sklenjeno z nemškim cesarstvom.

Monsignor Sogaro.

PARIZ 21. »Figaro« je zvedel iz Rima: Papež ne bo imenoval mons. Sogaro za patriarha v Jeruzalemu, kakor je nameraval.

— Pomoč gre, pomoč, Angelija! je vzkliknil starček, hvala ti, o Bog!

Grgin obraz je prebledel, zobje so se mu stisnili, oči povečale. Vragi gredo nanj, on pa ne more do vrat, ne more skozi okno. Že se čujejo na stopnjicah koraki. In obrnil se je kakor kača proti staremu, skočil kakor ris, prevrnil starega, drvil skozi drugo sobo, ali starec se je dvignil za njim, držeči goli meč. Zbesneleč je zamahnil proti deklici, ali križar mu je odbil zamahljaj, izbil meč in ga vseknil na roko. Sedaj je poletel Grga do okna v osadju.

— Ah! je vzdahnil, zategnivi obraz. Še nimate Grge Prišlina. Skočil je na okno, izvadil iz pasa nož, ga vrgel v deklico in zakričal:

— Na ti, v spomin, Horvatova kri! Deklica je zavrisnila, nož je odskočil od slike božje porodnice in se zabol v ramo križarja, ki je pal pred deklico.

— Uh, ni prav! je škriknil Grga in skočil z okna, a v ta hip je navalila v sobo gruča konjenikov, na čelu jej — Berislav Palizna.

ker je zvedel, da bi Francija to imenovanje smatrala za korak naperjen proti njej.

Francoska srednjemorska eskadra.

PARIZ 21. Govori se, da obišče francoska srednjemorska eskadra na svojem potovanju tudi španske luke, izlasti Granado in Barcelono.

Angleški parlament.

LONDON 21. Spodnja zbornica je s 200 proti 138 glasom dovolila akontokredit 2 in pol milijona funtov šterlingov, ki ga je zahtevala vlada.

Nemški državni zbor.

BEROLIN 21. Državni zbor je brez debate vprejel proračun državnega vojaškega sodišča. K poglavju: ministerske plače, so predložene tri resolucije.

Romunski senat.

BUKAREŠT 21. Senat je odobril trgovinsko pogodbo s Švico ter podaljšanje provizorične pogodbe z Bolgarijo na eno leto.

Avstro-ogrška eskadra v Smirni.

CARIGRAD 21. C. in kr. eskadra je včeraj predpoludne dospela v Smirno. Sinčič je križar »Szigetvár« s poveljnikom, kontraadmiralom Pietruski-jem in spremstvom odplul v Carigrad. Križarja je spremljala sultanova jahta »Izzedin«.

Atentat proti vborškemu guvernerju.

HELSINGFORS 21. (Biro Ritsau). Mož, ki je izvršil atentat proti vborškemu guvernerju, Mjasojedovu, je bil aretovan ter je izjavil, da se imenuje Matti Reinikka. Ustrelil je trikrat na guvernerja v njegovi pisarni. Sodi se, da niso rane smrtno nevarne.

VIBORG 21. O včerajšnjem atentatu proti guvernerju se še poroča: Guverner je bil ranjen na roki, na bedru in na kolenu ter je pobit tudi na glavi. Storilec, na katerega je že leta 1903. letel sum, da je nameraval izvršiti atentat proti nedavno umorjenemu senatskemu prokuratorju Johnsonu, je tedaj ubežal v Stokholm, kjer je bival do sedaj.

Na begu iz Helsingforsa je prišel pod neki vlak, kjer se je poškodoval na roki, valed česar so mu morali odrezati desno roko.

Vseučiliščno vprašanje.

(Spisal dr. H. Tuma.)

(Zvršetek.)

Temu članku je sledil drugi v št. 27. novembra 1904. št. 327. istega lista, v katerem piše isti pisatelj:

»Včeraj, ko sem stopil iz hiše, srečal me je neki Trentinec, ugledna oseba, ki me je iskreno obročil ter mi častital na članku, izšel v št. 325, rekoč: »To je edina pot rešitve in mislim, da bodo vsi moji tovariši mislili tako«.

Stališče profesorja E. de Toni je jako ilustrativno za vprašanje slovenskega vseučilišča.

— Angelija, duša, za ime božje! je vzkliknil mladenič, vrgši meč od sebe in razširivši roki.

— Berislav, dan moj! je zakričala v smeju in joku mladenka in se vrgla na prsa rešitelja svojega.

— Še en hip in Lučence je strl Kapitelj. Leseni braniki gore, čete se bijejo na nasipu, za velikim branikom leži na smrt ranjeni kanonik Ivan, a kraj njega Joško z razkldano glavo.

Kapiteljski prapor je posekan, in že se vije vrhu nasipa luksemburški lev. Stjepko Horvat, trikrat ranjen, se je bil v najhujšem sekanju kakor ranjen lev, solze so se mu tresle v obeh.

— Samo še en hip, otroci, je kričal, in ne pogubimo se.

— Samo še en hip, ljudje, dajte! je kričal Lučence, stoječi na drugem bregu in smejoči se škodočljivo, še en hip in rastepli smo popovsko gnezdo.

— Ha, ha! Zakasnila je prokleta liga!

lišča. Profesor E. de Toni nikakor ni posebno prijatelj Slovanom. Isti brani edino le koristi Italijanov. Ali njega nastopanje je taktično, ker pravi: avstrijska vlada ne bo mogla odoleti združenim zahtevam Slovencev in Italijanov po univerzi v Trstu. Dveh vseučilišč, italijanske in slovenske posebej, ne da. Gotovo pa mora dati utrakvistično na sporazumno prošnjo dveh narodnosti. Je vprašanje časa, da se potem z združenim delom zastopnikov obeh narodnosti ta univerza razcepi tako, da ostane italijanska v Trstu in se da Slovence polno v Ljubljani.

Dodajmo k temu stališču profesorja E. de Toni še ono tirolskega poslanca dr. Erlerja, izrečeno, v seji državnega zbora januarja 1905.: »Tudi z nemško-nacionalnega stališča imamo proti Trstu težke pomisleke. V trenutku, ko bosta druga železniška zveza s Trstom in zgradba tržškega pristanišča gotova, privedeta nemško trgovino le tje. Ne bilo bi pametno dajati Italijanom potem italijanskega vseučilišča novo oporo. Od druge strani pa bodo v tem slučaju Slovenci z vsilo silo zahtevali slovensko vseučilišče tudi v Trst. Radi tega naj se vlada trdno zastavi za Roveret«.

To stališče dr. Erlerja in nemških nacionalcev bi moralo dovesti Italijane in Slovence, da bi se dejanski združili za zahtevo univerze v Trstu. Ta zahteva Italijanov in Slovencev bi bila dalekosežen političen čin, ki ga seveda umeje le oni, ki je geografično, etnografično in historično preštudiral adrijsko skupino ter dotiko Italijanstva, Germanstva in Slovanstva ob Adriji. Če že drugo ne, bi moralo vsaj to stališče vendar že enkrat opozoriti inteligentne Slovence, da se zavedo prevažne in trdne pozicije ob Adriji in v Trstu. Do danes Hrvatje in Slovenci niso imeli pravega političnega cilja. Ves njihov boj se je bil za malenkosti. Da bi Slovenci in Hrvatje mogli prihajati v poštev v veliki politiki Avstrijski in italijanski, da so oni celo odločilen faktor v razmerju Avstrije in Italije, tega si niso drznili misliti, dokler se ni postavilo vprašanje utrakvistične slovensko-italijanske univerze v Trstu. Da je temu tako, kaže odpor ljubljanskih krogov proti misli slovenske univerze v Trstu. Noče se videti pravih narodnostnih razmer v Trstu in ne vidi se prednosti Trsta za slovenske narodne razmere pred Ljubljano. Od dveh poklicanih strani, poslanca Derzhatta in poslanca dr. Erlerja se je zaklicalo Slovence: Z univerzo v Ljubljani nimate ničesar pridobiti in vse z ono v Trstu. Mi Nemci se nimamo ničesar tako bati, nego utrakvistične univerze v Trstu! In vendar se ta velik politični princip noče motriti resno. Slovenci smo vzgojeni v »Kireturnopolitik«, tako minuciozno, da nismo sposobni, da bi uvidevali svoj pravi narodnostni, socialni in ekonomični položaj. Iz vseh teh točk moramo priti do istega spoznanja, da je le v Trstu

Nema obupna borba je odpirala na stotine ran brez vsmiljenja, brez duše, radujoča se kakor furja na rekah krvi, človeške krvi. Še en hip — in z Griča je zazvenel mali zvon, in je zvonil, zvonil, za njim pa s Kapitelja veliki doneči zvon.

— O! je zakričal kapitan, v ta hip! V ta hip! je napel prsa in zakričal, da je odmevalo po dolu:

— Nazaj! Nazaj! Trobite vrage! Liga gre! Liga! Za menoj! Za menoj!

Na glas trobente so se čete hitro spustile z nasipa, da se zberejo in združijo.

Na vrancu je doletel ban Ahacij kakor iz sebe.

— Kapetan! Vodi vojsko pod mesto v Ilir! Liga se usuva v trumsh na Zagreb. Že je četa prodrla Kapitelju na pomoč. Moji ljudje se že bijejo, na Griču sem zaprl vrata, Medvedgrad gori. Preverjeni smo. Z Bogom! Jaz poletim nazaj v boj. Pridi, zaklinjam te, pridi! Izgubili smo.

* * *

(Pride še).

PODLISTEK.

160

Prokletstvo.

Zgodovinski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomić.

Prevel M. O.—d.

Kakor burja je letelo proti hiši krdelo konjenikov pod rudečo kapo, a spredaj je dvigal sabljo krasen junak na belem konju. Kakor burja je letela četa, komaj da se je dotikala tal. Sedaj se je vsula po dvorišču, sedaj se je vrgla na razdivjane kmete, ki so se rušili in padali kakor trava pod koso. Sablja je sevala in padala na desno in levo, pod burzovanom so pokale glave in kosti, kopito je gazilo in mrvilo obupani klopec kmetov, ki so se rušili, plazili, bežali:

— Gorje! Milost! Izgubljeni smo!

— V ime Boga! V ime lige! Udari! Sekaj! je grmel mladi vodja. Naprej v hišo, ljudje! Skočil je s konja in pobitel k dvoru.

naša bodočnost in naša moč in da mora celo slovensko ozadje stremeti po tem, da pridobimo to točko.

Gorenje misli prof. E. de Toni-ja pa kažejo, da se tudi v Italijanih že vzbujajo spornosti, da Slovenci in Hrvatje ob Adriji niso tako prezirljivi faktor in da je treba računati na njih. In naša vlada naj si dobro ogleda te mišli ter naj si stavi vprašanje: »Kaj bi pomenjalo za Avstrijsko-ogrsko državo, ako se Slovenci in Hrvatje ob Adriji v resnici sporazumejo z Italijani? Ako bi se priučil en narod spoštovati drugega v tesni dotiki, ako bi se oba naroda gospodarski neizmerno okrepila s tem, da si, združena ob Adriji, podasta roke?«

Morda bi edino možni odgovor na to vprašanje avstrijske državne iztrežnil celo tako, da nam dajo ne le slovensko vsoučilišče v Trstu, marveč združijo vse slovensko-hrvatske pokrajine v staro »Ilirijo« kakor edini jez proti krepko rastoči sosednji državi!!

Rusko-japonska vojna.

Trst, 21. marca 1905.

Čudno je res in velesnačilno, da se vedno in vedno le iz znanih japonskih virov laščajo želje in razpravljajo šane za sklep mira. Mej tem, ko je ni iz avtoritativnih ruskih krogov ni ene vesti, po kateri bi se dalo sklepati, da ti krogi sploh mislijo na možnost sklepanja miru, pa se usuva kar cela poplava šlaakov in dopisov iz Londona, iz Pariza, iz Berlina itd., ki z znano zgovornostjo in samljivim prijateljstvom dokazujejo, da sedaj bi bil ugoden moment za sklep mira, ter govore Rusiji na srce, naj ne zamudi te prilike, marveč naj ustreže želji vse Evrope, ki tudi trpi valed te krvave vojne. Pariški »Matin«, ki je že neslavno znan po svojih senzacionalnih in navadno — izmišljenih vesteh hoče poznati (kakor navajamo na drugem mestu) pogoje, pod katerimi bi bila Japonska pripravljena skleniti mir, in se celo trudi z dokazom, da ti pogoji niso trdi in da jih more Rusija prav lahko vsprejeti. Popolno izključenje ruskega vpliva iz vzhodno Azije in popolno izključenje ruskega brodarstva iz vzhodno-azijskih vod — to se zdi parizskemu šarlatanu igrače, ki jo že more Rusija vsprejeti. Rusija naj bi se jednostavno odpovedala svoji zgodovinski misli, naj bi se kar z jedno potezo odpovedala vsemu, kar so pripravili in dogradili nje vladarji, nje državniki, nje hraba vojska, vsi genji ruskega naroda — to je sedaj pobožna želja vseh evropskih bivaških miroljubov, katerih miroljubje pa izbaja le iz strahu, da bi mogel biti konec vojni drugačen, nego si žele oni. O, če bi oni vedeli za gotovo, da bo Rusija končno strla, o potem ne bi se gotovo usiljevali se svojimi miroljubnimi nasveti.

Nu, v Petrogradu ostajajo gluhi za vse to in se ravna po zavesti, kaj je Rusija — sama sebi. Tako poroča n. pr. petrogradski dopisnik berlinskega lista »Tägliche Rundschau«:

»O kakem premirju oziroma sklepu mira ni niti govora. V tem pogledu ni niti najmanjše nade. Tudi govornice, da se ruski narod brani sodelovati v bodoče na vojni, so neresnične, kakor se zatrjuje od merodajnih strani. Izgrede rezervistov se precejčuje. Položaj ruske vlade se v inozastvu slika mnogo temnejše, nego je v resnici. Na vsak način odpošlje Rusija v Vzhodno Azijo toliko čet, kolikor jih bo zamogla le prevažati si birska železnica.«

E, to je ravno: Rusija zna biti velika tudi v dnešni nesreči. Rusko armado je že močno premagati v vrsti bitek, ali upogniti Rusije ni možno, ker ni možno zamašiti nje neizcrpnih virov. Še le sedaj, po gigantski borbi pri Mukdenu je začelo menda nekaj svitati v glavah sovražnikov Rusije. Govorili so o uničevalni katastrofi, a sedaj vidijo, da Rusija še le prav ustaja in se pripravlja na vojno.

Namišljeni mirovni pogoji Japonske.

Pariški list »Matin« razvija, baje po japonskih virih, mirovne pogoje nastopno: Prvič, Rusija se odpove pogodbi, ki jej zagotavlja gospodstvo nad Port Arturjem in polotokom Liaotung, ki je je dobila od Kitajske na temelju pogodbe od 23. marca 1898. Drugič: Železnica Harbin Port Artur ostane v rokah Japoncev. Tretjič Rusija se umakne iz Mandčurije, katera se vrne Kitajski. Četrtič: Rusija pripozna suvereniteto

Japonske nad Korejo. Petič: Rusija plača Japonski vojno odškodnino.

To so baje japonski pogoji, ki bi jih morala vsprejeti Rusija, ako se hoče omogočiti sklepanje miru. »Matin« meni, da niso ti pogoji nikakor težki za Rusijo, ki se je že lani 10. januarja obvezala, da se umakne iz Mandčurije. Tudi pogoj glede Koreje je Rusija vsprejela že pred napovedbo vojne. Glede visokosti vojne odškodnine ni Japonska še na čistem, toda na vsak način da bo zahtevala vojno odškodnino, ki da bo sedaj, po bitki pri Mukdenu, mnogo večja, nego bi bila prej.

Japonski odposlanec Motono je pa izjavil, da so namišljeni mirovni pogoji, ki jih je priobčil »Matin«, le fantazija. Motono je izjavil, da Japonska ni dosedaj postavila še nikakih pogojev za mir. Ti pogoji da se bodo menjali po vojnem položaju. V diplomatčnih krogih se govori, da položaj Japonske povodom eventualnih mirovnih pogajanj največjo važnost izlasti na to, da izključi na dolgo vrsto let vsak vpliv Rusije v Vzhodni Aziji in da iz vzhodno-azijskih vod odstrani rusko brodarstvo.

Stotnik grof Szeptycki.

O osodi avstro-ogrškega vojaškega atašaja pri ruski armadi na bojišču grofa Szeptyckega ni še dosedaj nikakega poročila. Prideljen je bil armadi generala Rennenkampfa ter je najbrž prišel v japonsko vjetništvo. Zadnje pismo je oddal 12. februarja v Kanlonsumu blizu Mukdena. Stotnik grof Szeptycki je star 37 let in je neoženjen.

Ogrska kriza.

Cesar se mudi v Budimpešti. Dunajski »Neue Freie Presse« poročajo od tamkaj, da je vest o prihodu monarha vzbudila v prestolnici ogrski velike nade. Kakor da je padel solnčni žarek na meglo, tako da je ta vest zasvetila v brezupni politični položaj Ogrske. — Toda tu si ne smemo domišljati, da so se Madjari razveselili prihoda osebe vladarjeve, ampak njihove dobre nade so vzhajale iz pričakovanja, da prihod vladarjev pomenja, da se je isti odločil odnehati tudi glede vojskinega vprašanja, da bodo torej triumfirale zahteve Madjarov tudi v tem pogledu. — Nu, veselje je bilo — vsaj za to pot še — prenačljeno, kajti kmalu se je doznalo, da krona slej ko prej odklanja rešene zahteve ogrske opozicije, ali bolje rečeno: vseh Madjarov, z razliko le, da nekateri manje kriče. Dopisnik gori omenjenega lista pridodaje ta-le znameniti komentar: »Bližamo se resnim, asodnim dnem. Ogrski in vsej državni tvorbi monarhije grozi pretrgalj, ki bi bil nedogleden v svojih posledicah. Da se odvrne to, bo trebalo daleko večje državne modrosti, veliko več domoljublja in poštvenosti, nego smo jo videli do te ure v dolgi, težki krizi.«

Dunajski list se nam vidi tu kakor človek, ki je leta in leta zasledil netiva na kup in podtikal, ki pa potem vije roke in moli, ker — gori! Dunajsko časopisje, v kolikor je isto v rokah židovstva — a to je po svoji veliki večini — je dajalo vsikdar potuho vsaki madjarski pretenziji in je podeljalo dosledno svojo zaščito Madjarom brez ozira na to, da so bili krvavo zadeti najvišji interesi te naše polovice. To je bilo nekaka mejebojna zavarovalna družba med židovstvom, ki gospoduje v Avstriji in onim, ki je znalo na Ogrskem vpreči vse državne posle v voz svojih specifično židovskih interesov. Avstrijski židovski takozvani »liberalizem« je šel v vsem na roko istotakemu liberalizmu na Ogrskem, in je z življenskimi interesi naše polovice nagradil tega poslednjega, da je ta zopet zastavljal svoj mogočni vpliv v prilog liberalizmu v Avstriji. To je šlo tako lepo dalje do zadnjih volitev na Ogrskem, ki so spravile prejšnjo vladno večino — to inkaracijo židovskih aspiracij — pod kolesa in jo zdrobile v — manjšino! Sedaj se je židovska velemoč jela bati, da utegne biti konec dobi, ko je židovstvo jednostavno diktiralo svojo voljo na Ogrskem. Začelo je pošiljati opomine v Budimpešto, a ravno sedaj pošilja napotke grofu Andrássyju, kako naj reši, kolikor se še rešiti da, naj skuša priti do nekakega kompromisa med stališčem krona in zahtevami opozicije.

Vprašanje je le, kdo odneha: ali zopet krona, ali se da omehčati koalirana opozicija? Momentanno vsaj je gotovo, da noče odnehati ne prva, ne druga. In če ostane dalje ta trdnost na obeh straneh? Neizogiben bi bil velik konflikt, ki bi mogel prinesati katastrofalnih dogodkov, ki bi zajemali ogr-

sko državo in nje razmerje do naših polovice in do dinastije. Pred tem pa se plaši židovstvo, ker mu je dosedanja uredba stvari tako neizrečeno užajala. Mi Slovani pa — odkrito bodi rečeno — pričakujemo z nekim zadovoljenjem takih konfliktov, kajti prinesli bi nam najeklatantnejše spričevalo, da smo bili na pravem mestu kakor dosledni sovražniki nesrečnemu dualističnemu nestvoru, temu detetu — greha nemške in madjarske požrešnosti. Morda se jim posreči še enkrat, da rešijo videz in da se površina nekako uglati, ali pod površino bo jezero besnelo dalje in ne pride do mira poprej, dokler se ne pogrezne vanje zahtevana žrtev — dualistični nestvor.

To je tem gotoveje, ker se je tudi v naši polovici jel uveljavljati element, ki bo povpeševal smrti proces za dualizem. Ta element je okolnost, da pri nas bolj in bolj izginja strah pred ločitvijo in stopa na njegovo mesto želja po ločitvi. Tako je n. pr. na manifestacijskem zborovanju češke agrarne stranke na Moravskem, dr. poslanec Prašek, tako-le zaključil svoj govor: »Naše geslo mora biti boj za carinsko ločeno brez ozira na vsake druge razmere, in potem boj proti vsem činiteljem, ki hačejo pomiriti z jednostranskimi konecijami. Geslo vsacega dobrega avstrijskega patrijota, posebno pa češkega, se mora glasiti: »Kav gre Madjarom, gre tudi nam.«

Za gospodarskim ločenjem pride neizogibno tudi politično — popolno ločenje.

Avstrijska državna zbornica.

V današnji seji poslanske zbornice je bil podan predlog, naj država v svrhu popolnitve telefonskih vezav najme več investicijskega posojila. Ta predlog so podpisale vse stranke. — Po prečitanih dežjih vlogah so voditelj pravosodnega ministerstva dr. Klein ter ministri za poljedelstvo, za trgovino in za železnice odgovorili na interpelacije.

Na interpelacijo posl. Barenther-ja in drugih glede načrta novega kazenskega zakonika je voditelj pravosodnega ministerstva dr. Klein izjavil, da so predela za novi kazenski zakonik že skoraj gotova in da v kratkem predloži zbornici načrt novega kazenskega zakonika.

Nato je zbornica nadaljevala debato o predlogu posl. Derschatte.

Posl. Tschan je z veseljem pozdravil dejstvo, da je zbornica složna ob odporu proti ogrskemu posilnem vtikanju v avstrijske razmere ter je naglasil potrebo, da je treba odločneje varovati naše interese nasproti Ogrski. Po njegovem mnenju ne obstoja sploh več jednosa vojske. Govornik je za Derschattov predlog.

Posl. Abrahamowicz je rekel, da je debata preobsežna, ker ni brez programa nove ogrske vlade in določnega stališča ogrskega parlamenta nikake baze za novo ureditev razmerja med obema državnima polovicama. Govornik ne more verovati v gospodarsko ločitev od Ogrske. Zmagali bodo konečno realni interesi. V bitstvu nima proti predlogu posl. Derschatte kaj ugovarjati. Da se predlog odkaze posebnemu odseku, ne bodo Poljaki glasovali. Abrahamowicz je predlagal, naj se predlog izroči nagodbenemu odseku. (Živahna pihalva.)

Govorili so še poslanci Morsey, Klofač, Grabmayer in Biankini. Poslednji je naglašal, da ni nova uredba razmer v monarhiji možna, ne da bi se rešilo hrvatsko vprašanje.

Predlog posl. Abrahamowicza, naj se predlog Derschattov izroči nagodbenemu odseku, je bil odklonjen, predlog Derschattov pa vsprejet z veliko večino. — Prihodnja seja v petek.

Drobne politične vesti.

Obletnica Košutove smrti. Povodom obletnice smrti Ludvika Košuta je neodvisna stranka priredila minoli ponedeljek ob mavzoleju na budimpeštanskem pokopališču primerno slavnost. Slavnostni govor je imel posl. Bartha. Razum njega je govorilo še več poslancev in dijakov.

Nemiri v Kavkazu. Listu »Novoje Vremja« poročajo iz Baku, da so zadnje nemire v Kavkazu povzročili armenski revolucionarni odbori. Med aretovanimi osebami v Baku se nahaja 39 anarhistov.

Otvorenje novega beligradskega vseučilišča se bo vršilo na slovesen način, kakor javljajo iz Belegagrada, dne 1. aprila t. l. Slavnosti bodo prisostvovali kralj Peter in vsi ministri.

Domače vesti.

Priloga. Z ozirom na to, da poteče tekoči mesec I. četrletje, smo priložili današnji številki poštne polovice vsem onim našim cenjenim poštanim naročnikom, kojim poteče naročnina. Vse one poštne naročnike pa, ki nam dolgujejo naročnino še za I. četrletje, uljudno prosimo, da isto takoj dopošljejo, da ne nastane pretrganje v pošiljateljstvu lista.

Uprava lista »Edinost«.

Imenovanja v finančni stroki. Predsedstvo c. k. finančnega ravnateljstva pri morskem je imenovalo: davkarijske oficijale: Leopolda Conig, Henrika Ramot in Karla Gordino, in davkarijska kontrolorja Ivana Velečih in Antona Furlana; davkarje v IX. plačilnem razredu; davkarijska kontrolorja Kandida de Zucco in Rudolfa Zuma, in davkarijska adjunkta Ivana Trombetta in Hermana Budau; davkarijski oficijali v X. plačilnem razredu: dalje davkarijske adjunkte Hermana Semeliker, Antona Samiz, Josipa Mracha in Rudolfa Pretnar; davkarijski kontrolorji v X. plačilnem razredu.

Imenovanje. Minister za uk in bogoučastje je imenoval veroučitelja na ljudski šoli v Izoli, Emila Štolfa, veroučiteljem na učiteljski v Kopru (talijanski oddelek).

Demisija. Glasila tukajšnje gospodovalne stranke poročajo, da je dr. Ernest Spadoni podal svojo demisijo kakor člen municipalne delegacije. »Indipendente« poroča, da je vzrok temu koraku dra. Spadonija v sklepu mestne delegacije, da se neki mladi občinski uradnik odpusti iz službe. Mi pa nismo popolnoma uverjeni, da ni prišlo še kaj drugega vmes.

Konstituiranje puljskega mestnega zastopstva, ki je bilo odredjeno za minoli ponedeljek, se je moralo zopet odložiti, ker se je odpovedal zastopnik prvega razreda, Podhorsky, profesor na državni gimnaziji.

Tržaška laška velikodušnost. Pod tem naslovom piše »Učiteljski Tovariš«: Laška in polahonjena tržaška gospoda so ustanovili v tržaški okolici za slovenske otroke 10 ljudskih šol z 58 razredi in 61 učnimi osebami in z letnim stroškom 160.000 kron. Zatorej je — tako pravijo — zahteva po slovenskih ljudskih šolah v Trstu samem popolnoma neopravičena. To je gotovo! Kako bi se pa sicer pitalijanzdevala tista tržaška slovenska mladina, ki ne more hoditi v ekoličanske šole, temveč mora obiskovati mestne laške šole? Zato je seveda tudi čisto opravičena trditev tržaških laških mogotcev, da nočejo Slovenci enakopravnosti, ampak hočejo nadvlado! Teh nazorov je seveda tudi vlada, za to pa tako pravičeno rešuje tržaško slovensko šolsko vprašanje!

Tržaška podružnica »Slov. planin. društva« neznana svojim členom, da priredi v nedeljo dne 24. aprila svoj prvi pomladni celodnevni izlet na Trstel—Železna vrata—Komen. Odhod z vlakom ob 6. uri pol uri jutraj do Nabrežine, potem peš-pot na Trstel. Hoda na Trstel 3 ure, in potem Komen 1 uro. Povrat zvečer. Členi in njih rodbine, ki se udeležijo izleta, blagovoliijo naj se prijaviti odboru najkasneje do dne 30. marea. Natančni vspeled sledi.

Dne 9. aprila priredi pa podružnica popoldanski izlet v Drago—Klanec. Odhod z vlakom ob 2. uri 30 min. do Drage in potem peš v Klanec. Povrat iz Herpelj.

O d b o r.

Koncerta ljubljanske »Glasbene Matice« v »Narodnem domu« prihodnje soboto in nedeljo. Kakor doznajemo je tudi v Ljubljani veliko zanimanje za izlet pevskega zbora »Glasbene Matice« v Trst. Za poseben vlak, ki je osiguran, se je [to ponedeljka] oglasilo 377 udeležnikov. Torej je [za poseben] vlak potrebno število že daleč prekoračeno.

Za veliki koncert Ondriček sta se na beleženju cen urinile dve pomoti in sicer: Sedeži na galeriji (z vstopnino vred) ne stanejo 2 kroni 50 stot., ampak samo 2 kroni. Isto tako zadnje štiri vrste sedežev (z vstopnino) v pritličju ne stanejo 3 krona, ampak samo dve kroni.

Ptujski v Opatiji. V minolemu tednu je došlo v Opatijo 989 gostov. »Omnibus« pripominja, da takega navala turistov v tej letni dobi še ni bilo v Opatiji. Ako bo tako nadaljevalo še kak teden, bo to gotovo jedna najjačjšjih zimskih sezona tega zdravilišča.

Za koncerta »Glasbene Matice« se oder v gledališki dvorani »Narodnega doma« zdaljša za par metrov noter v dvorano ter proti ozadju progresivno zviša, tako, da se bodo vsi peveci jako dobro videli.

S tem pridobi tudi dvorana sama na akustiki.

Lože so razven dveh že vse razprodane in tudi sedežev ni več dosti svobodnih, zato naj se požuri, kdor misli sedeti, da vlovi še sedež.

Javna zahvala. Slavni odbor ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metodija v Trstu je kupil ubožnim učencem tuk. šole 50 parov obuv, za kar se mu podpisano vodstvo v imenu obdarovanih otrok srčno zahvaljuje.

Vodstvo deške ljudske šole sv. C. in M. pri sv. Jakobu v Trstu.

Voditelj: A. Širok.

Odbor »Tržaškega podpornega in bralnega društva« je iz važnega vzroka odredil, da se bo vršil občni zbor dne 16. in ne 2. aprila, kakor je bilo na tem mestu javljeno. Za 2. aprila sklicuje pa volilni odsek volilni shod, ki se bo vršil ob 4. uri popoldne v društvenih prostorih.

V Dornbergu priredi društvo »Naprej« prvo nedeljo v maju t. l. veliko zabavo z vojaško godbo (24 mož) in prvaško godbo (16 mož). Dobro bi bilo, ko bi se druga društva na to ozirala, da prihitijo oni dan vse v Dornberg, ker je soditi po pripravah, da priredi znano društvo »Naprej« prav veliko zabave za vse udeležence. Več svoječasno.

71.272 vreč riža. V ponedeljek je priplul iz Port Saida angleški parnik »Kalibia« z 71.272 vrečami riža, težkih 7000 tonelat.

Umrl je v Gradcu profesor veronauka na ptujski deželni gimnaziji **Ferdo Majcen**.

Grozna nesreča v predoru na Hrušici. V soboto zvečer je nadzorniku Heringu zmeškalo glavo. Povožili so ga vozčiki ter je bil na mestu mrtve.

»Društvo slovenskih književnikov in časnikarjev v Ljubljani«. Deželna vlada je z razpisom od dne 16. marca t. l. št. 9192 izjavila, da društva tega naslova v smislu društvenega zakona od dne 15. nov. 1867 drž. zak. št. 134 ne zabranjuje. Zato se bo vršil dne 27. t. m. ob 8. uri zvečer v »Narodnem domu« ustanovni občni zbor, na katerega so vabjeni slovenski književniki in časnikarji. Na tem obščem zboru se mora izvoliti odbor (9), nadzorstvo (3) in častno sodišče (5) za dobo enega leta; dalje bo sklepal zaradi pristopa v zavezo slovenskih žurnalistov v Avstro-Ogrski ter zaradi zveze jugoslovenskih književnikov in časnikarjev. Ker se bo že v kratkem vršil kongres slovan. žurnalistov v Voloski, je nujno potrebno, da se zborovanja udeležijo tudi zunanji gg. tovariši.

Kranjski deželni odbor je imenoval za okrožn. zdravnika v Št. Vidu dr. Lupajnciča, zdravnika v Trstu.

Za posestnike psov. Mestni magistrat opozarja hišne posestnike in administratorje na njihovo dolžnost, da v teku meseca marca predložijo pole s popisom psov. Zajedno so pozvani posestniki psov, da nemudoma plačajo davek od psov za leto 1905.

V sv. Križu na Vipavskem. Dan 13. marca t. l. ostane podpisano in njegovi družini v nepozabnem spominu. Zemeljske (stanke) ljubljene soproge, oziroma matere **Marije Medvešek** smo izročili materi zemlji.

Ob tej priliki je pokazala občina toliko sočutja do žalujočih ostalih in toliko poslednjo čast pokojnici, da je daleč presseglo vsako pričakovanje. Pogreba se je udeležilo toliko občinstva, da je izgledal sv. Križ, kakor bi bil praznik, a ne deževna delavnica. Poleg župana, g. Jos. Vovka, g. podžupana in starešin je bila šolska mladina z domačimi gospicema učiteljicama. Meščanska straža v uniformi je počastila pogreb s pol stotnije z blagim g. stotnikom Rudolfom Hrabalom, z blago gospo soprogo in petimi gg. častniki na čelu. Rakev so nosili štirje stražniki. — Krane vence so derovali gg. častniki meščanske straže, g. tati Fran Drašček in gospa svakinja Katarina Knes. Odlikovali so se z obilno udeležbo od blizu in daleč gg. tovariši učitelji — nekateri z gg. soprogi — in gospice tovarišice učiteljice, na čelu jim blag. gosp. Fran Finžgar, e. kr. okr. šolski nadzornik.

Spreved, kakoršnega vidi sv. Križ zelo redkoma, je vodil č. g. župnik z dvema č. g. oo. kapucinoma. Cerkveni peveci so ginjaivo peli žalostinke pred hišo žalosti v cerkvi in na pokopališču.

Mesto venca so zložili gg. tovariši in tovarišice svoto 100 K, ki so jo izročili nesrečni rodbini; g. G. Likar, trgovce v Gorici je poslal mesto venca 20 K; samostan oo. kapucinov je posodil lepe cvetlice in zelenje, s katerim se je odličil mrtvaški oder; rodbina g. veleposestnika Tom. Mrevljeta je pokazala svojo gostoljubnost na razne načine: občinarji so izrekli ustmeno sožalje, a od drugih strani sem prejel mnogo pisemnih izrazov sočutja in sožalja.

Blagorodni g. Hugo Fink, zdravnik v Ajdovščini, je skoni dolga tri leta storil vse možno, da bi odvrnil morilko sušico in ohranil dragoceno življenje pokojnice. Dokler je mogla, hodila je sama k njemu; od novega leta pa, ko je nastopila kruta zima ter vrgla po influenci pokojnico, na posteljo, obiskoval jo je na domu po dvakrat na teden in vse to iz človekoljubja.

Ne morem najti izrazov, s katerimi bi se dostojno zahvalil vsem imenovanim in neimenovanim blagim človekoljubom, ki so mi pomagali prenašati gorje.

V svojem in v imenu svojih otrok in sorodnikov kličem iz dna srca: Bog Vem poplačaj stotero!

Peter Medvešek, nadučitelj.

Poskus samomora. 22-letna šivilja Hema Dorbec, stanujoča v IV. nadstropju hiše št. 11. v ulici del. Istituto se je hotela večeraj popoldne usmrtiti. V to svrhu je zapalila sredi sobe veliko posodo polno oglja in potem je še izpila neko tekočino, katero fotografirajo kakor reagent. Drugi stanovalec iste hiše so pa prišli na sled temu njemu blažemu početju. Odpili so vrata nasilno in s tem preprečili učinek gorečega oglja, a potem so telefoničnim putem pozvali zdravnika se zdraviške postaje, ki je nesrečnici izpral želodec ter s tem odstranil vsako nevarnost.

Uzroki tega blaznega poskusa niso znani.

Drzen tat. Alojzija Canaletti, ki stanuje v I. nadstropju hiše št. 2 v ulici del. Senole israelitiche, je bila šla sinoči ob 7. uri kupit oglja. Odhaja od doma, je bila zaklenila vrata stanovanja s ključem, a ključ je vstopila v žep. A ko se je že čez kakih 10 minut vrnila z ogljem, je našla vrata sivega stanovanja odprta. Žena je vstopila in začela iskati po stanovanju, da li ni prišel kak človek. Njeno iskanje ni bilo brez vpeha: na stranišču je našla nekoga njej neznanega človeka. Razumela je seveda takoj, da je prišel oni človek v njeno stanovanje z namenom, da bi kaj ukradl. Zato je hitro zdirjala ven iz stanovanja in po stopnjah na ulico in tam poklicala redarja. Ko se je pa vrnila z redarjem, je bil oni človek že izginil se stranišča. Žena je bila namreč pozabila zakleniti vrata, in tako je bila pustila tatu prost izhod iz pasti, v katero se je bil vjel.

Umetnost.

Koncerta »Glasbene Matice«. Muzikalni užitek, ki nam ga bo nudila »Glasbena Matica« tekoma prihodnjih praznikov utegne glasom skladih podatkov prekositi vse naše nade.

»Glasbena Matica« je bila ustanovljena l. 1872. in je razdeljena v tri oddelke. Prvič je »Glasbena Matica« glasbeno literaren zavod, ki zлага dobre slovenske skladbe, razpisuje nagrade za najboljša domača glasbena dela ter izdaja slovenske narodne pesni. Drugič je glasbena šola na Slovenskem prva, nekaj slovenski konservatorij, kjer se poučuje mladina v vseh glasbenih strokah.

Res sicer nima še poslednjega imena, ali smoter društvu je vendar le ta, da se zavod popne do pravega konservatornega vrhunca. Že 33 let deluje šola sicer mirno in tiho, ali tem vsepešje, in neštevilno slovenske mladine se je v tej šoli že izobrnilo glasbeno. S tem je postavljen temelj boljši bodočnosti slovenske glasbe in glasbenega razuma med Slovenci.

»Glasbena Matica« je tretjič koncertni zavod za umetniško dovršeno proizvajanje glasbenih del: v prvi vrsti slovenskih in slovenskih, pa tudi drugih, ki so svetovnega pomena.

Redne koncerte v najstrožjem pomenu bazele imamo Slovenci še le, odkar se je ustanovil pevski zbor »Glasbene Matice«. Duševno delo, ki je je prebavil pevski zbor tekom 15 letnega svojega obstanka, naravnost občudovanja vredno. Takrat namreč je prev-

zel vodstvo pevskega zbora velemarljivi in nad vse nadarjeni, vzlic temu pa vstrajni koncertni vodja g. Hubad, ki je opetovano pokazal, da umeje ne samo zbor sam vglobiti v vse finese raznih skladb, ampak tudi občinstvo naravnost vkleniti, da pazno in marljivo zasleduje in — kar je glavnega pomena — pojmi skrivnosti raznih skladb. Dokaz temu je program zadnjih let. Proizvajale so se med tem naslednje skladbe: Stari Gallusovi iz capella zbori, Weissov »Triumfator« s orkestrom, Fibichova »Pomladna romanca«, Foersterjev zbor: »Ljubica«; Dvořakov oratorij »Stabat mater«; Hubadove »Narodne pesmi«; Dvořakov 149. psalm; veliki Haydnov oratorij »Stvarjenje«, ki se je proizvajal na jednom dunajskih koncertov l. 1896.; Dvořakova »D dur simfonija« za orkester in »Mrtvaški ženini« za veliki zbor, soli in orkester; Brucknerjev »Ave Marija« in »Te Deum«; dalje Mendelsahnov »Sen poletne noči«; Dvořakov »Hymnus«, Schubertova »C dur (7.) simfonija«; Mozartov »Requiem« itd.; posebno pa v zadnjih letih proizvajano velkarsko delo Bethovnova »Missa sollemnis«, katero se je proizvajalo da zadnjih desetletij edino le v Londonu, Parizu in v Rimu, in v isti veljavi stoječi oratorij »Sv. Ljudmila«, dalje domača naša snov, melodram: Thierfelderjev »Zlatorog« ter nazadnje z velikanskim vspehom vspeli slavni, pod cesebnim komponistovim vodstvom pl. Hartmanna v ljubljanski katedrali z nad 200 člani proizvajani oratorij »Sv. Frančišek« — vse to priče, da smemo pričakovati res vsestranskega vžitka tako v narodni, kakor klasični in oratorijski glasbeni umetnosti.

Veliki koncert Ondriček (v soboto 1. aprila 1905.)

Jutri nastavimo citiranje člankov vsajšnjih listov o Ondričku.

Razne vesti.

Beda na Španskem. Iz Madrida poročajo, da je v Andaluziji nastala velika beda vsled trajajoče suše. Na mnogih krajih so setve že popolnoma uničene, na drugih krajih v nevarnosti. Na polju ni možno delati, ker je zemlja trda kakor kamen. Na tisoče delavcev je brez dela ter se nahaja v največji bedi. Na mnogih krajih je prišlo že do izgrediv.

Skočila v Donavo. Kakor poročajo z Dunaja sta večeraj skočila v Donavo neki mož in neka ženska. Kdo da sta samomorilca, se še ne ve.

Nov roman Leva Tolstoja. Petrograjske »Novosti« javljajo, da piše Lev Tolstoj nov roman v štirih delih, ki se pa obelodani še le po njegovi smrti. Tolstoj je prve tri dele že izvršil.

DARILA.

Za možko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija v Trstu je podaril g. Kuret v Ricmanjih 1 K z geslom: Neudajte se, ne udajmo se! — Lupa hvale.

Nadalje se je nabrlo na godovanju g. Sirk Josip in hčerke Josipine na predlog Hebe gospice Tontke, mej omizjem K 532 Ta denar se nshaja pri upravi lista »Eti-

Zadnje brzogjavne vesti.

Rusko-japonska vojna.

Poročilo generala Lineviča.

PETROGRAD 21. General Linevič je večeraj sporočil: Večeraj so čete nadaljevale umikanje proti severu. Danes čete počivajo. Pregledal sem čete, dospelo iz Rusije, njih vedenje je izvrstno.

Rusi se koncentrujejo.

TOKIO 22. Japonci nadaljuje preganjati zadnje čete Linevičeve, vendar so na tem ovirani, ker so Rusi porušili mostove. Radi tega je Rusom možno zbirati se ter dobivati ojačenja.

Baltiška eskadra.

SUDA 22. Baltiška eskadra je s transportnimi ladjami odplula proti Port Saidu.

Novi španski poslanik.

DUNAJ 21. Novoimenovani španski poslanik na dunajskem poslaništvu, vojvoda Bailen, je dospel semkaj.

Dementi.

DUNAJ 21. »Fremdenblatt« so sporočili iz Budimpešte, da ne odgovarja resnici vest, češ, da prevzame v kratkem minister ogrske deželne brambe, GM Nyiri, povelj-

stvo terezijanske vojaške akademije v Dunajskem Novem mestu in da stopi sedanjí poveljnik akademije FZM Drathschnid v pokoj.

Ardijenca pri papežu.

RIM 21. Papež je danes vprašal v avdijenci grofa Szeessna avstro-ogrškega poslanika pri Vatikanu.

Trgovina.

Borana poročila dne 21. marca

Tržaška borza.

Napoleonl K 19.05 — 19.07 —, anglešk. lire K — do —, Lond. kratk. termin K 239.8 — 40.30 Francijsk K 95.20 — 95.40 Italijak K 95.20 — 95.40 italijanski bankovci K — — — — — Nem. — — 117.15 — 117.30, nemški bankovci — — — — — avstrijska enotna renta K 100.21 100.50 — — — — — krona renta K 98.20 98.50, italijanska — — — — — kreditne akcije K 476 — — — — — 678 — državne železnice K 659 — — — — — 61 — — — — — 90 — 92 —, Lloydove akcije 618 — — — — — 632 — Srečke: Tisa K 844.50 — 848.50 kredit K 436 — do 495 —, Bodenredit 1890 K 307 — 317 —, denkkredit 1889 K 303 — 313 —, Turška K 41.50 do 143.50 Srbake — — do — —

Dunajska borza ob 2. uri pop.

	predvčeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.85	101.85
„ „ srebri	100.75	101.80
Avstrijska renta v zlatu	119.95	119.95
„ „ kronah 4%	100.50	100.50
Avst. investicijska renta 3 1/2%	93.10	93.15
Ogrska renta v zlatu 4%	118.75	118.75
„ „ kronah 4%	98.35	98.30
„ „ 3 1/2%	99.95	99.95
Akcije nacionalne banke	1644 —	1644 —
Kreditne akcije	676.71	676.75
London, 10 Lst.	239.90	239.92 1/2
100 državnih mark	117.17 1/2	117.10
20 mark	23.45	23.45
20 frankov	19.66	19.64
100 ital. lir	95.25	95.30
Cesarski cekini	11.30	11.35

Parizka in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) — Francozka renta 99.75, italijanska renta 104.77, španski exterior 91.57, akcije otomanske banke 605 —. Menjice na London 251.95.

Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne železnice — — — — — unificirana turška renta 81.10 avstrijska zlata renta 103.40, ogrska 4% — — — — — 100.60, Landerbank 522 —, turške srebrne 135 —, parizska banka 13.04, italijanske kreditne akcije 738 —, sk. je Rio Tinto 16.65, Mlačna Londona (Sklep.) Konsolidirani dolgi 91 1/2, Lombardi 3 1/2, srebro 26 1/2, španska renta 90 1/2, lijanalska renta 104 —, určni diskont, 2 1/2, menjice na Dunaju 24.24 dohodki banke — — — — — izplačila banke — — — — — Stalna.

Tržna poročila 21. marca.

Budimpešta. Pšenica za april K 1881 do K 1886; rž za april K 15.06 do K 15.08; ovas za april K 14.20 do K 14.24; koruza za maj K 15.36 do K 15.38. Pšenica: ponudbe srednje povpršne suhe in srednje mrtve. Pročaja 18.000 met. stotov za 5 do 10 stotnik znižanja. — Druga žita nespem njeno. — Vreme: oblačno.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za tek. mesec po 50 kg 42 1/2 frk, za maj 42 3/4.

New-York. (Otvor.) Kava Rio de Janeiro dobavlj. vzdržano, 5 stot. znižanja, 10 stot. znižanja.

Hamburg. (Sklep.) Kava Santos za marec 34 1/2, za april 35 1/2, za avgust 36 1/2, za december 36 1/2. — Mir o. — Kava Rio de Janeiro loco 36 — 38, navadna renta 38 — 39, navadna do 39 — 42.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za marec 26.65 za april 29.60, za maj 29.75, za junij 29.75, julij 29.85, za avgust 30 —, Vzd. žano. Vreme: 1 p.

Sladkor tuzemski. Centrifugal plus, pro. K 66.50 do 68.00, za september: K — — — — — marec-avg. 66.50 do 68 —, Concassé to Meissner promptno K 68.30 do 69.31, a sept. K — — — — —, marc-avg. 68.30 do 68.30.

London. Sladkor iz repe surov 14 1/2, Java — — — — —, Salno.

Pariz. Rž za tek. mesec 15.25, za april 15.40, za maj — junij 16 —, za maj — avgust 16.75 (mirno) — Pšenica za tek. mesec 23.70, za april 23.95, za maj — junij 24.35 za maj-avgust 24.15 (mirno) — Moka za tek. mesec 30.15, za april 30.45, za maj-junij 30.90, za maj-avgust 31.15 (mirno) — Repična olje za tek. mesec 53 —, za april 51.75 za maj-avgust 51.25 za september — december 50.50 (mirno) Špirt za tek. mesec 45.50, za april 45.50 za maj-avgust 46.25 za september — december 41 — (starno). Sladkor surov 88° usn nov 37 — 37 1/4, mirno bel za tek. mesec 40 1/2, za maj-avgust 41 1/2, za julij-avgust 41 1/2, za oktober-januvar 34 1/2, (mirno), rafiniran 72 1/2 — 73 — Vreme: lepo.

Mlad inteligenten gospod želi znanja z izobraženo gospico — Slovenko — v svrhu, da se priučiti slovenskemu jeziku. Pisma in ponudbe, blagovoli naj se poslati pod naslovom »Slovenka« na »Edinost«.

Velikanski prihranek se zadobi s kurjavo štedilnikov in pečij, ako se rabi

L'Antracit (posebna znamka)

ki se vdobiva v zalogi oglja

v ulici Lazzaretto vecchio št. 52 kjer se tudi prodaja oglje „Gries“ posebno pripravno za pekarne.

Nizke cene.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A (v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Resarie (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Instrovan cenik brezplačno in franco

Izvrstno jedilno olje
po 28 nvč. liter v novi prodajalnici
A. BERINI & A. STRINGARI
ulica di Torre bianca 45.

Kis, milo, sveče in soda.
Jedilno olje po 28 novč.

Novo prodajalnice jestvin,
založeno z blagom prve vrste kakor kavo, sladkor,
olje, milo, belo in turško moko, otrobe itd. itd.
priporoča **Andrej Šuc**
Trst, ul. Media 56 (zraven ul. Rossetti) Trst.

Prof. ROSSONI
ravnatelj medicinske klinike vsučišča v Rimu, sprčuje, da zelo uspešno učinkuje proti motenju rednega želodčnega delovanja
(tudi odvajalno)
želodčna tinktura
G. PICCOLIJA, dvornega zagatelja Njega Svetosti in lekarja v Ljubljani.
1 steklenica velja 20 stot. in se vnanja naročila točno izvršujejo.

Karlo Louvier
zlatar in draguljar
Trst - v ulici Barriera vecchia 10 - Trst.
Prodaja in zamenjava zlata, srebra in dragulj ter izvršuje vsakovrstne poprave.

Doge za parkete
hrastove ali jelove prve vrste
prodaja pod jamstvom po tovarniški ceni.
Zaloga lesa - Miclaur
ulica Fonderia št. 7

Podpisani priporoča svoj iskušeni
železni plug
s kolesi za oranje na polju, pri bradlah in drevju, za pletev, zasipanje, zrivanje itd. samovodilen, preprost, lahek in cen. - Svoje dobro znane škropilnice proti peronospori in svoje neprenehljive vinske stiskalnice.
ŽIVIC, inženjer - Trst
Skladišče - trgovinska ulica 2.

Zaloga
pristnih dalmatinskih vin
lastnega pridelka kakor tudi
oljinega olja.
Prodaja na debelo in drobno.
Franko na dom olje od 5 litrov in vino v sodčkih.
Peter G. Bervaldi
ulica Gelsi št. 1
TRST

Zaloga vina A. FONDA v ulici Ugo Foscolo št. 9
Istrska in dalmatinska vina prvih kleti, priporočljiva toli vsled pristnosti kolikor zmernosti v ceni. Furlansko vino lastnega pridelka. Prodajalnice butelj, specialiteta: rozolja, vermut, marsala, istrsko in furlansko žganje.
Prodaja na debelo in drobno.
Krčmarjem in trgovcem po znižanih cenah.

Gostilna T. MAJČEN
ul. Nicolò Machiavelli 34 (ex Fornij).
Toči istrska in dalmatinska vina, beli opolo, posebna tirolska vina. Prve vrste pivo.
Gorke in mrzle jedila.
Sprejema naročbe na kosila in večerje.
NB. Za družino istrsko vino po 36 od 5 litrov naprej po 34.

Kdor se hoče dobro in z veliko ekonomijo obleči, naj se poda v
prodajalnico
izgotovljenih oblek
I. FARCHI Barriera vecchia 5
kjer se vsaki dan izdeluje obleka v lastni krojačnici.

Narodni kolek je
vdobiti pri upravi
„Edinost“

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON
TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5
MEBLOVANJE PO NAJMODERNEJSIH ZAHTEVAH
KATALOGI BREZPLAČNO.

Podpisani si dovoljuje naznanjati cenjenemu občinstvu, da je otvoril
prodajalnico manifakturnega blaga na
trgu sv. Ivana št. 1.
V zalogi bo držal tudi veliko izbero perila, platenine, krp, pregrinjaj in preprog kakor tudi bogat izbor drobnarij.
Spoštovanjem
Viktor Bertoli.

Odlikovana v Rimu s zlato kolajno in zaslužnim križcem — **Odlikovana tovarna** — Odlikovana na Dunaju s zlato kolajno in častno diplomom —
za čopiče in ščetke
IVAN ANGELI
ulica Vincenzo Bellini (nasproti cerkve sv. Antona novega).
Edini specialist za izdelovanje zidarskih in slikarskih čopičev; lastna specialiteta čopičev za barvanje s pokostjo.
Pleteni naslanjači francoskega sestava in nedosežne kakovosti.
Se ne boji nikake konkurence glede zmernih cen kakor tudi izvrstnega izdelka. Čuvati se je dobro, da se ne zamenja moja trdka s konkurenti jednakega imena.

Germania New-York
zavarovalna družba na življenje.
Ustanovljena 1860.

Glavno ravnanjstvo za Evropo: **Berlin W., Behrestr. 8 lastna hiša**
Glavni zastop za Avstrijo: **Dunaj I., Stubenring 18 lastna hiša**
Zavarovanja veljavna koncem 1. 1903 K 503.000.000
Aktiva glasom bilance koncem 1. 1903 162.000.000
Dohodki na premijah in obrestih v l. 1903 26.500.000
Preostanek letnega računa 1.596.000

Posebne ugodnosti
koje nudi **GERMANIA** v **NEW-YORKU** svojim zavarovancem:
1. Prva dividenda se računa že v drugem letu od izdajanja police.
2. Police so neizpodbitljive že po tretjem letu izdajanja tedaj veljavne tudi, ako se je podalo krive podatke ob vstopu in če je zavarovaneec umrl veled samomora ali dvojoja.
3. Družba sprejme tudi rizik zavarovanja za slučaj vojne, ali da bi bilo treba zvišati premijo. (Vojski podvrženim zavarovancem se odpise prve tri dividende v dotični zaklad ter se ta svota vrne po 45 letu, ako je polica še v veljavi in ako se ne pojavi vojna v Nemčiji, Avstriji in Švici).
4. Dovoljena so potovanja zavarovancev po vsej Evropi in zapadni Ameriki, ne da bi se s tem zvišala premija.
Rezerva na premijah vseh zavarovancev v Avstriji je položena pri ces. kr. ministerijalnem zakladnem uradu na Dunaju.
GLAVNI ZASTOP V TRSTU: ulica Chiozza št. 4.

Prvo primorsko podjetje za
prevažanje pohištva in spedijsko podjetje
RUDOLF EXNER - TRST
Telefona št. 847. - **Via della Stazione št. 7.** - Telefona št. 847.
Filijalke v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU.
Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.
(Posiljanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse pruge.)
Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastna za to pripravljenih skladišč.
Edini tržaški zavod za
ČIŠČENJE in SHRANJEVANJE PREPROG „VACUUM-CLEANER“.
Točna postrežba in nizke cene.

KONSTANTIN RUBINIK
Prodajalnice mrežic, Ulica Stadion 3.
Sprejema prekladanje in čiščenje svetilk na plin ob času selitve. Neprekosljive plinovne mrežice. — Vsakovrstni pripadki za razsvetljavo.
Naročbe za popolno čiščenje stanovanj.

„Avstrijsko parobrodno društvo“ - Trst.
(Avstro-amerikanska proga.) - **Fratelli COSULICH.**
Nova redna, hitra in direktna služba za blago in potnike
mej Trstom in Novim Jorkom.
Hitri in elegantni novi brzoparobrod
GEORGIA
6000 ton. odpluje dne 22. marca v Novi York.
Potnina znaša III. razred K 175.—, I. razred K 300.—.
Potrežba in hrana (vsak dan svež kruh in meso) dobro vino, zdravniške službe. Parniki so električno razsvetljeni in ventilirani. Potniki III. razreda imajo popolno svobodo na krovu.
Za pojasnila se je obrniti na društvo v Trstu, ulica Molin piccolo št. 2

M. SALARINI
v ulici Ponte della Fabbra št. 2
(Vogal ul. Torrente.)
Pomlad! Poletje!
Zaloga oblek in površnikov
za gospode, dečke in otroke, velik izbor platnene obleke in kostumov, raznovrstne jope ter rumena in modra obleka za delavce.
Nov dohod blaga za obleke po meri, koje se izvrše točno in hitro po zelo nizkih cenah.
Na deželo vzorci brezplačno in franko.

PODRUŽNICA:
„ALLA CITTA DI LONDRA“
ul. Poste nuove št. 5. (vogal ul. Torre bianca)

SPECIJALITETA:
likerji, pristna vina v buteljkah in na drobno. Cene zmerne. Marsala 80 nvč. liter, žganje 80 nvč. liter vermut 64 nvč. liter.
Prodajalnice botelj

Radi požarja
prodaja vso obstoječo zalogo
manifakturnega blaga z velikim odbitkom
Ivan Visintini.
ULICA CASERMA št. 6

Dragotin Dapisin
TRST — ulica Bonomo št. 1 — TRST.
Zaloga ovs, otrobov, žita, kakor tudi moke ogerskih paromlinov.
Prodaja samo na debelo.

Ivan Koschel
prodajalnice jedilnega blaga
TRST. — Trg Barriera vecchia 8 — TRST.
Prodaja na debelo in drobno. Moka prvih mlinov Ogrske in Levanta. Otrobi. Oves. Testenine tu in inozemske itd. itd.

„SANUS“
novi higijenični zobotrebniki
disinfektirani parfemirani
zaprošen patent
se prodajajo povsod.
C. COMINI, Trst Barriera 28

Pekarna in sladničarna
FRAN MILLANICH
Trst. — ulica Commerciale 7 — Trst.
Trikrat na dan svež kruh vsake vrste. Raznašanje na dom. Sprejema naročbe na sladčice itd. o priliki porok in krstov.
Najugodnejše cene.

ANTON SKERL
mehanič, zapriseženi zvedenec.
Trst - Carlo Goldonijev trg 11. - Trst.
Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“.
Napeljava in zaloga električnih zvončkov. Izključna prodaja gramofonov, zvonfonov in fonografov. Zaloga priprav za točiti pivo. Lastna mehanična delavnica za popraviljanje šivalnih strojev, koles, motokoles itd.
Velika zaloga pripadkov po tovarniških cenah.
TELEFON št. 1734.

Restavracija
„Alla Città di Francoforte“
ulica Molin Piccolo št. 17
vogal ulice Saverio Mercadante št. 4 (ex Piazza della Zonta)
toči izvrstno in vedno sveže
šteinfeldsko pivo
kakor tudi dobra in pristna vina.
Kuhinja vedno z dobrimi jedili
preskrbljena.
Postrežba točna in cene nizke.
Se toplo priporoča
Rudolf Szoboszlay
gostilničar.

„SLAVIJA“ sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.
Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„Slavija“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 29.217.694,46 K, izplačane odškodnine: 78.324.623,17 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
Vsa pojasnila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najakutnejše. Uživa najboljši sloves, koder posluje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in obcnokristne namene.